

Таким чином гіпокінезія дітей і підлітків є серйозною соціально-гігієнічною проблемою, яка потребує застосування профілактичних заходів.

Висновки. Фізична підготовка спрямована на зміцнення здоров'я та набуття широкого кола рухових умінь і навичок, а також на розвиток основних рухових якостей. Найважливішою проблемою фізичної культури у період вікового становлення організму виступає визначення дослідних навантажень у зв'язку з функціональними можливостями зростаючого організму, створення відповідних умов, які позитивно впливають на всебічний розвиток фізичних якостей. Крім того доцільним вважається впровадження різних методів, спрямованих на підвищення фізичного розвитку й збереження здоров'я в сучасних освітніх закладах.

Література

1. Аршанський І. А. Физические механизмы и закономерности индивидуального развития / И. А. Аршанский. – М. Наука. – 1981. – 282 с.
2. Коваленко Е. А. Гипокинезия / Е. А. Коваленко, Н. А. Гуровський. – М.: Медицина. 1980 – 320 с.
3. Коренєв М. М. Здоров'я дітей шкільного віку: проблеми і шляхи її вирішення / М. М. Коренєв, Г. М. Данілюченко // журнал АМН України – 2002 – т. 13. №3 – С. 526-532.
4. Пляскина Л. В. Здоров'я дітей, навчаючихся в школах нового типу / Л. В. Пляскина // Гигиєна и санитария. – 2000 - №1 – С. 62-65.

Тимчик О.В.

Інститут психології і соціальної педагогіки КУ імені Бориса Грінченка

ВПРОВАДЖЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ СТУДЕНТІВ У ВИЩІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ШКОЛІ

Соціально-політичні зміни, що відбуваються в українському суспільстві, вимагають відповідного переносу акцентів в освітній галузі. Нова освітня філософія визначила пріоритетні напрями педагогічної діяльності, серед яких особливої ваги набирає стратегія спрямування навчально-виховного процесу на формування духовного світу особистості, утвердження загальнолюдських цінностей, розкриття потенційних можливостей та здібностей студентів, а також становлення професійної майстерності педагогів. Її реалізація вимагає пріоритетної і невідкладної уваги в системі педагогічної освіти. Викладання предметів біологічного спрямування для студентів у вищій школі потребує використання новітніх підходів та є важливим кроком у демократизації школи.

В процесі навчання студенти повинні опрацювати величезну кількість інформації. Тому інформаційні технології мають сьогодні пріоритетне значення в усіх сферах діяльності й визначають розвиток суспільства в майбутньому. У галузі освіти ці технології знаходять застосування в багатьох напрямках діяльності, зокрема, оновлюється зміст освіти, започатковується дистанційне навчання, впроваджуються новітні форми спілкування:

електронна пошта, відеоконференції, участь у роботі інтернет-форумів тощо. Все це потребує високого рівня та якості підготовки студентів.

Беззаперечно, що комп'ютерні технології сприяють активізації навчальної діяльності студентів. Саме завдяки мультимедійним технологіям відкриваються нові можливості для творчості та розвитку людини. Новітні технології та комп'ютерна техніка дозволяють індивідуалізувати навчання не тільки за темпом вивчення матеріалу, але й за логікою та типом його сприйняття. Вони багатократно підвищують швидкість та точність збору й обробки інформації, дозволяють вести корекцію, є потужним інструментом. Можливості комп'ютерних і мережевих технологій активізують уяву. Тому впровадження цих засобів у сучасний навчальний процес є абсолютно природним явищем. Звичайно, труднощів на цьому шляху більш, ніж достатньо. Значною перешкодою, зокрема, можна назвати недостатнє фінансування щодо розвитку комп'ютерних технологій у вищих навчальних закладах, оскільки, ці технології надзвичайно дорогі (вартість комп'ютерів, їх модернізація, обслуговування, мережа, придбання програмного забезпечення, підключення до мережі Інтернет); вони потребують високого фахового рівня викладачів, відповідної підготовки педагогічних кадрів та підвищення їх кваліфікації.

Вивчення вікової фізіології, анатомії людини та шкільної гігієни в системі вищої педагогічної освіти супроводжується низкою важливих факторів, що стосуються, перш за все, особливостей даного предмету, його зв'язку з іншими дисциплінами, а також суб'єктивного фактору навчання студентів.

В зв'язку з відсутністю достатньої кількості спеціальних підручників та посібників з фізіології та анатомії людини, впроваджуються комп'ютерні навчальні і контрольні тести, електронні підручники, завдяки яким студенти вивчають різні розділи органів, систем органів і тканин людського тіла. Особливе місце у викладанні вікової фізіології, фізіології та анатомії належить мультимедійним технологіям, які дозволяють демонструвати будову та функціонування тих чи інших органів та їх систем. Використання добре структурованої інформації служитиме засобом перевірки знань з даної дисципліни, допоможе студентам краще запам'ятовувати інформацію.

Традиційне навчання зазнає в наш час істотних змін на всіх стадіях навчального процесу: підготовка курсів, проведення занять, виконання домашніх завдань, підготовка проектів та магістерських дисертацій. У значній мірі зміни у підходах до навчання ініціюються новітніми інформаційними технологіями, новими джерелами інформації. Новітні технології не тільки забезпечують викладачів та слухачів новими засобами та ресурсами, але й змінюють самі способи комунікації між викладачами та слухачами.

Новий підхід характеризується використанням інтерактивних методів, які забезпечують двонаправлений потік інформації викладач → студент і студент ↔ студент незалежно від форми заняття (лекція, практичне, семінарське заняття, ділова гра).

Впровадження новітніх технологій має бути направленим на підвищення якості освіти і, як наслідок, на підвищення конкурентноздатності навчальних закладів. Тільки у цьому випадку, новітні технології є виправданими. Просте поповнення кількості “новітніх” засобів не дасть очікуваного результату. Перш за все, нові технології влинули на джерела інформації для підготовки курсів. До традиційних джерел, таких як спеціалізована література, періодичні видання, семінари, додалися нові *on-line* джерела інформації, які з'явилися завдяки бурхливому розвитку комунікацій.

Не можна не зазначити важливу роль, яку відіграє у навчальному процесі всесвітня мережа Інтернет, яка є не тільки джерелом інформації, але й засобом спілкування та утворення віртуальних спільнот, а також середовищем дистанційного навчання.

На основі вищевказаного ми передбачаємо, що застосування мультимедійних технологій, а також педагогічної інформатики забезпечить вищу якість освітнього процесу, у зв'язку із залученням до процесу засвоєння матеріалу органів екстерорецептивної чутливості. Педагогічна інформатика, яка передбачає застосування об'ємних зображень та мультимедійних засобів сприяє кращому сприйняттю знань студентами.

Таким чином, одержання знань базується не на запам'ятовуванні окремих фактів, а на побудові певних асоціативних ланцюгів. Для повноцінного навчання необхідною складовою є застосування інформаційної підтримки освітнього процесу, використання баз даних, електронних підручників, телекомунікаційних технологій та мережі Інтернет. Використання добре структурованої інформації є прекрасним засобом перевірки власних гіпотез, допомагає студентам запам'ятати інформацію, скористатися логічними операціями порівняння та аналізу.

Однією із важливих складових частин педагогічного процесу для студентів є застосування навчальних та контрольних тестів, які використовуються в ході освітнього процесу. Співробітниками кафедри розробляються програми електронних тестових завдань до складу яких входять запитання, тести та перелік відповідей [1; 2]. Після того, як студент надав відповідь, на дисплей комп'ютера виводиться інформація про правильність відповіді на запитання. У випадку, надання невірної відповіді, одразу вказується правильний варіант. Така система дає змогу студентам оцінити про якість власних знань та одночасно запам'ятовувати правильні відповіді. Для роботи з такими програмами обмеження в часі не застосовуються, що дає змогу створити максимальний психологічний комфорт під час навчального процесу.

При проведенні підсумкових модульних занять з кожного розділу фізіології та анатомії застосовується контрольне комп'ютерне тестування. З цією метою застосовується програма, структура якої в принципі схожа із навчальною тестовою програмою. Проте, істотна різниця полягає у тому, що після відповіді на запитання не виводиться інформація про правильність

відповідей. В кінці тесту на основі виставлених параметрів програма оцінює знання студента за десятибальною системою. При цьому виводиться інформація про кількість правильних відповідей. Для роботи із контрольною тестовою програмою час обмежений з метою створення рівноправних умов для всіх студентів.

Підготовка висококваліфікованих фахівців потребує впровадження сучасних методів визначення та оцінки рівня знань студентів. Зокрема, порівняльний аналіз показує, що тестування відповідає критеріям якості оцінки рівня теоретичних та практичних знань і умінь більше, ніж традиційні методи (усне опитування та письмова робота). Тому тестове оцінювання студентів є одним з прийнятніших. Разом з тим, специфіка біологічних дисциплін є такою, що передбачає не тільки засвоєння певного обсягу понять, але й вміння вільно оперувати ними тощо. Тому, поряд із тестовими завданнями вкрай необхідним є включення до контрольних завдань таких, що потребують творчого підходу. Наприклад, студентам може бути запропоновано порівняти кілька позицій, знайти спільні і відмінні риси, надати практичні рекомендації тощо. Окрім вищевказаного, така система контролю знань при викладанні біологічних дисциплін допомагає досягти чи не найголовнішої мети, а саме - сформувати у студентів принципи екологічного мислення, що до збереження та підтримання видового багатства фауни Землі, а також раціонального природокористування. Формування екологічного мислення є необхідним ще й тому, що це єдине вирішення проблеми екологічної безпеки на планеті. Найважливішими напрямками формування екологічного мислення є участь у цьому процесі освітніх установ усіх рівнів, зокрема вищої школи.

У поданні лекційного матеріалу студентам доцільним є застосування мультимедійних презентацій, зокрема, у форматі *Power Point*, що дають змогу максимально унаочнити інформацію, що подається викладачем. Застосування мультимедійних презентацій дасть можливість по ходу лекції демонструвати слайди, що містять інформацію у формі міні-словника, тобто, через певні проміжки часу на екран виводяться терміни, які часто зустрічаються по ходу лекції, подані на мові, якою читається лекція для студентів.

Таким чином, впровадження і використання нових технологій у вивченні дисциплін вікової фізіології та анатомії людини для студентів вищої педагогічної школи допоможе максимально адаптувати і зацікавити студентів до вивчення предметів біологічного напрямку. На практичних заняттях необхідно вводити ситуаційні задачі відповідно до теми заняття у вигляді програмованого контролю для розвитку мислення. Новий матеріал по темі відображати в конспекті до практичного заняття у вигляді алгоритмів та схем, по можливості художніх замальовок, що надасть можливість краще засвоїти і запам'ятати дану тему.

Література

1. Загальна методика навчання біології : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар [та ін.]; за ред. І. В. Мороза. - Київ: Либідь, 2006. - 593 с.

Чемерис І.А.

Черкаський державний технологічний університет

МОТИВАЦІЯ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Аналіз стану охорони здоров'я населення України показав такі тенденції як накопичення серед населення хронічних захворювання органів кровообігу, ендокринних, органів травлення, психічних захворювань. Основними захворюваннями, які є причинами смертності є захворювання органів кровообігу, пухлинні захворювання, травми, нещасні випадки та отруєння, захворювання органів дихання та травлення. Зберігається небезпека поширення ВІЛ-інфекції та СНІД, алкогольних отруєнь. Завдяки прийнятим заходам у більшості областей стабілізувалась захворюваність на туберкульоз всіх типів. Демографічна криза в цілому по Україні продовжує розвиватися, що не може не викликати серйозного занепокоєння.

Оскільки показники захворюваності є найбільш чутливими індикаторами змін, що відбуваються, то зазначене вище відображає погіршення як соціально-економічної, так і екологічної ситуації в Україні.

Одним з напрямків оптимізації стану здоров'я населення України ми вбачаємо у формуванні у населення мотивації вести здоровий спосіб життя, що складає основу валеологічної підготовки. Валеологія (від лат. слів *valeo* – бути здоровим та *logos* – наука) – це інтегральна наука, яка заснована на принципово нових підходах до феномена здоров'я людини, основним завданням якої є формування здорової та творчо активної людини, яка спроможна самостійно формувати та зберігати власне здоров'я. Слід відмітити, що в Україні нараховується близько двох млн. студентів вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації. Саме такі студенти є духовним, інтелектуальним, репродуктивним та професійно-трудовим потенціалом нації. Сьогодні, в умовах розвитку кризових явищ в суспільстві студентська молодь має великі емоційні, інтелектуальні та фізичні навантаження, оскільки вона вимушена відповідати реаліям суспільства, виживати у конкурентному середовищі у прагненні задовольнити свої амбіції та кар'єрні сподівання. Але сьогодні не проводиться цілеспрямована та системна валеологічна підготовка майбутніх фахівців. Їх валеологічна підготовка обмежується шкільними знаннями з дисциплін ОБЖД, біологія, також фрагментарні знання про здоров'я студенти отримують із засобів масової інформації, літератури.

Аналіз результатів анкетування студентів першого, другого та третього курсів (150 опитаних осіб) спеціальності «Промислове та цивільне будівництво», проведеного в Черкаському державному технологічному університеті показав, що 50,6 % опитаних студентів дуже потребують знань